

21.11.2025

Nurmijärven kunta
Sini Korpinen
Keskustie 2 b, PL 37
01901 Nurmijärvi

Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon lausunto asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta Helsingintien varsi k2001, Kirkonkylä, Nurmijärvi

HEL 2025-016502 T 10 03 01

Nurmijärven kunnan ympäristötoimiala on pyytänyt Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon lausuntoa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta koskien asemakaavan muutosta Kirkonkylä 2–254 Helsingintien varsi k2001. Museo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta.

30.9.2025 päivätyn osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan Helsingintien kortteliin k2001 suunnitellaan Kirkonkylän voimassa olevan osayleiskaavan mukaisesti liiketilojen korttelialuetta. Suunnittelalueen pinta-ala on noin 1,3 ha ja se sijaitsee Kirkonkylän keskustan eteläosassa, Helsingintien varrella keskeisellä saapumissuunnalla. Alueeseen sisältyy voimassa olevan asemakaavan mukainen korttelialue 2001 (AR), sen eteläpuolelle sijoittuva puistoalue (PI), sekä osat Kirsantaantietä ja Aleksis Kiven tietä. Lähin asuinrakennus sijaitsee lännessä noin 60 m etäisyydellä suunnittelualueesta. Suunnittelualue on nykyisin valtaosin rakentamatonta aluetta, jonka Helsingintien puoleinen reuna on pääosin avointa niittyä ja muilta osin alue on puustoista. Suunnittelualueen vieressä sijaitsee Nurmijärven kirkonmäen valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009) sekä maakunnallisesti arvokas maantie Tuusula-Vihti. Suunnittelualueen kiinteistöjen 543–402–20–95 ja 543–402–17–36 osat omistaa Nurmijärven seurakunta. Suunnittelualueeseen kuuluu lisäksi kunnan omistuksessa olevaa Aleksis Kiven tien katualuetta. Asemakaavamuutosta valmistellaan hakijan aloitteesta.

Suunnittelualueella on voimassa Kirkonkylän osayleiskaava (lainvoimainen 26.3.2025). Yleiskaavassa suunnittelualueelle on osoitettu keskustatoimintoja, kuten palveluita, hallintoa, kauppaa, ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia työpaikkoja ja keskusta-asumista (C-5). Alueen kehittämisessä tulee huomioida kirkonkylän alueen palveluiden tarpeet ja

21.11.2025

sille saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksiköitä. Rakentamisella tulee luoda laadukasta kaupunkikuvaa.

Suunnittelualueella voimassa olevassa Kirkonkylän Kirkonmäen asemakaavassa 2–053 (kv 1982) alue on rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialuetta (AR), puistoa (PI) ja osa korttelin lounaispuolella olevaa voimassa olevan asemakaavan mukaista Kirstaantien katualuetta. Kortteli 2001 on osoitettu rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialueeksi (AR). Suunnittelualueen kaakkosiosassa on istutettava puistoalue (PI), jolla saa tehdä tarpeellisia kulkuteitä. Voimassa oleva asemakaava ei osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan toteuta Kirkonkylän osayleiskaavan tavoitteita alueen maankäytöstä.

Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon kanta

Arkeologinen kulttuuriperintö

Asemakaavamuutosalueella on suoritettu arkeologiset inventoinnit esihistoriallisten kohteiden osalta vuonna 2006 (Seppä/ Museovirasto) ja historiallisten kohteiden osalta vuonna 2008 (Rostedt/ Museovirasto). Lisäksi asemakaava-alue on inventoitu vuonna 2025 (Koskinen/ Mikroliitti Oy). Suunnittelualueelta ei tunneta Muinaismuistolain (295/1963) suojaamia kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita arkeologisia kohteita. Museolla ei ole huomautettavaa hankkeeseen arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan alueelle toteutettavat liiketilat ja piha-alueet sijoitetaan luontevasti ympäristöön ja suunnittelulla muodostetaan korkealaatuinen kokonaisuus. Asemakaavan muutoksen tavoitteena on muodostaa laadukasta kaupunkikuvaa tärkeälle Kirkonkylän saapumissuunnalle.

Suunnittelualueen lähistölle sijoittuu kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kohteita ja alueita. Asemakaavan muutosalueen lähelle sijoittuvan valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön (RKY 2009) Nurmijärven kirkonmäki, kirkko, seurakuntakeskus, pappila, hautausmaa, siunauskappeli ja asuinrakennukset muodostavat yhtenäisen 1800- ja 1900-luvun rakentamista edustavan kokonaisuuden. Nurmijärven kirkonmäki rakennuksineen liittyy myös vahvasti kirjailija Aleksis Kiven elämään ja tuotantoon.

Asemakaavan muutosalueen lähistölle sijoittuu myös maakunnallisesti arvokas maantie Tuusula-Vihti, joka on arvotettu luokkaan 1 Kirkonkylän keskusta-alueen rakennusperintöselvityksessä. Tieyhteys on pai-

21.11.2025

kallishistoriallisesti, maisemallisesti sekä ympäristön kokonaiskuvan kannalta merkittävä. Selvityksen mukaan historiallinen kylänraitti lähiympäristöineen sekä erikseen inventoituine rakennusperintökohteineen on säilytettävä.

Suunnittelualueen lähelle sijoittuu lisäksi Kirstaantie 11 asuinrakennus, joka on huomioitu Kirkonkylän keskusta-alueen rakennusperintöselvityksessä. Rakennus on arvotettu selvityksessä luokkaan 2 rakennuskautensa hyvänä edustajana sekä paikallishistoriallisesti ja lähiympäristön kannalta merkittävänä. Vuonna 1948 valmistuneen asuinrakennuksen rakennutti Nurmijärven yhteiskoulun matematiikan opettaja perheensä kodiksi.

Kirkonkylän keskusta-alueelle on laadittu täydennysrakentamisperiaatteet, joissa on todettu, että asemakaavamuutoksen kohteena oleva, lähes rakentamaton alue Helsingintien varressa, on sijainniltaan hyvä kaupallisille, yksityisille tai julkisille palveluille sekä asuinrakentamiselle. Keskeisen sijaintinsa vuoksi alueelle tavoitellaan tehokasta maankäyttöä, kuitenkin viereisen Kirkonmäen RKY-alueen historialliset ja maisemalliset arvot huomioiden.

Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo katsoo, että esitetty asemakaavan muutos on kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta mahdollinen, mikäli täydennysrakentaminen toteutetaan kulttuurihistoriallisesti arvokas lähiympäristö huomioiden. Alueen suunnittelu tulee toteuttaa harkiten ja korkeatasoisesti, jotta lopputulos on kaupunkikuvallisesti laadukas eikä heikennä lähiympäristön kulttuurihistoriallisia arvoja. Suunnittelualueen lähellä sijaitseva paikallishistoriallisesti ja lähiympäristön kannalta merkittävä Kirstaantie 11 asuinrakennus tulee huomioida uudisrakennusten suunnittelussa ja sijoittelussa.

Lisätiedot

Katariina Ruuska-Jauhijärvi, tutkija, puhelin: 09 310 36473
katariina.ruuska-jauhijarvi(a)hel.fi

Kulttuuriympäristöpäällikkö

Helsingin kaupunki
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

4 (4)

21.11.2025

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.